

*„A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó.”
/KAZINCZY/*

FELADATLAP

az

„ÉDES ANYANYELVÜNK”
nyelvhasználati verseny országos döntőjére

a szakképző iskolai versenyzők
számára

Sátoraljaújhely
2005

1. Állapítsa meg, milyen szófajúak a példamondat aláhúzott szavai!

Nagy László a II. világháború után indult fiatal költőnemzedék kiemelkedő alakja.

- a)
- b)
- c)
- d)

2. Pontosan nevezze meg a példamondat aláhúzott szavai végén található todalék fajtáját!

Természetvédők kezdeményezésére 1990 óta minden április 22-én megünnepeljük a Föld napját.

- a)
- b)
- c)
- d)

3. Milyen szófaji szerepe van a *haza* szónak az alábbi példamondatokban?

- a) A *haza* minden előtt.
.....
- b) A kirándulók siettek *haza*.
.....
- c) A külföldön tartózkodó *hazavágyik*.
.....

4. Fejezze ki rokon értelmű igével (esetleg körülírással), miként módosítják az *igekötők* az alapige jelentését!

- a) beismer:
- b) felismer:
- c) kiismer:
- d) megismer:

5. Melyik szó illik az 1. és a 2. oszlop szavai közé? A beírt szó az első oszlop szavának utótagja, egyben a második oszlopbelinek előtagja.
(Például: papír....lap....szerkesztő)

- a) vár.....labda
- b) ember.....út
- c) veréb.....rakás
- d) példa.....technika
- e) tükör.....héj
- f) vész.....jelentés

6. A megadott szavakhoz írja be előtagként egy-egy állatfajta nevét! Egy-egy mondattal értelmezze is a keletkezett összetett szavakat!

- a) per
.....
- b) létra
.....
- c) cipő
.....

7. Érveljen 6-8 mondattal Euripidész *erkölcsről* írt vallomásának igazsága mellett!

*„Az erkölcsnél nincsen becsesebb birtokunk;
Ez vagyonnak, rangnak nem lesz hódoló
Szolgája, s a tömeg kegyeiért sem hízeleg,
Hanem minél nagyobb mértékben élsz vele,
Annál nagyobbra nő, annál tökéletesebb.”*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Mi a hiba az alábbi példamondatokban? Javítsa őket!

a) Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága halottunk, Kovács József 70 éves korában elhunyt.

.....
.....

b) Bettit először az egyik soproni vendéglőben ismertem meg.

.....
.....

c) Az egész stadion libabőrben úszott.

.....
.....

9. Határozza meg, milyen közszolgálati létesítmény a *múzeum*!

.....
.....
.....
.....

10. Az ismert jelölések alkalmazásával elemezze mondatrészek szerint a következő mondatot; készítse el az ágrajzát is!

Féltékeny főuraink sokszor áskálódtak a tekintélyes hazafiak ellen a Habsburgok fővárosában.

11. Helyettesítse magyar szóval a példamondatokban aláhúzott idegen szavakat!

Fél évszázaddal ezelőtt rájött az emberiség, hogy a talajba kerülő vegyi anyagok károsítják a flórát és a faunát.

Ez a mentalitás elfogadhatatlan egy magát toleránsnak tartó embertől.

- a)
- b)
- c)
- d)

12. Pótolja a hiányzó írásjeleket a következő tagolatlan szövegben!

Fáj hogy magyarul egyre kevesebben beszélnek túl a határainkon nem fájna úgy ha anyanyelvünk elhagyására a mindennél főségesebb emberség sarkallná őket nem elég magyar anyanyelvűnek születnünk tanulunk kell magyarul a sírig árt az olyan ember is a nyelvnek aki csak a szabályokhoz igazodik aki megszállottan görcsöt görcsel tetéz nem látva a legfőbb törvényt a természetességet.

/Nagy László/

13. Jelölje a Beszélni nehéz! rádióműsor megfajtaéseiben alkalmazott módon a példamondat hangsúlyait és szüneteit!

A sajtónak van két nagyon fontos szerepe: az egyik az, hogy informál, a másik pedig az, hogy befolyásol.

14. Elemezze a tagmondatok fajtája és viszonya szerint az alábbi többszörösen összetett mondatokat!

a) Gregorics Pál egyszerűen pénzzé fordította mindenét, hogy egy bankba tehesse, és odaadhassa a fiának.

.....
.....
.....

b) Akinek életét van miért féltetni,
Ha e tájt kerüli, nagyon bölcsen teszi.

.....
.....
.....

c) Az a fontos, hogy a címet kétszer aláhúzzam, hogy a nyomda tudja, hogy ezt kövér betűkkel kell szedni.

.....
.....
.....

